

Museumhaven Gouda Beleidsplan 2022-2025

Versie: 1.0
Datum: 15 december 2021
Met medewerking van: Bestuur en schippers Museumhaven Gouda

Inhoud

Museumhaven Gouda Beleidsplan 2022-2025	1
Inleiding	2
1 Doelstelling	2
2 Hoofdtaken	2
2.1 Behoudstaak	2
2.2 Beheertaak	3
2.3 Publiekstaak	3
3 Gedeelde ambities met de gemeente Gouda	3
4 Speerpunten Museumhaven voor de komende jaren	4
4.1 Behoudstaak	4
4.2 Beheertaak	5
4.3 Publiekstaak	6
5 Verduurzaming	7
6 Contract	8
7 Meerjarige begroting 2022-2025	9
Slotopmerking	10

Inleiding

Dit beleidsplan is tot stand gekomen in samenwerking tussen bestuur en deelnemers van de museumhaven. Dit is het tweede Meerjarenplan van de Museumhaven als richtinggevend en taakstellend document. Door de coronamaatregelen en de onderbezetting in het bestuur is in de uitvoering van het eerste plan vertraging opgetreden. De urgentie is echter alleen maar toegenomen en een aantal onderwerpen zijn daardoor in dit plan teruggekomen.

1 Doelstelling

De Stichting Museumhaven Gouda heeft de volgende doelstelling:

1. Een bijdrage te leveren tot het **behoud** van de historische bedrijfsvaartuigen (varend cultureel erfgoed) met een voorkeur voor scheepstypen die in de periode van vóór 1900 tot 1950 gebouwd zijn casu quo gevaren hebben in de omgeving van Gouda.
2. Het **beheer** van de museumhaven voor bewoonde museale schepen in Gouda met gebouwen en voorzieningen.
3. Het verbreden van inzicht bij het **publiek** over de museumhaven, scheepstypen, gebruik en restauratie van de beoogde schepen.

2 Korte terugblik

- Er zijn nieuwe mensen van buiten in het bestuur gekomen
- Democratisering statuten – meer zeggenschap door schippers waaronder begrotingsrecht en bestuursbenoemingen
- Havendagen en andere evenementen hebben niet plaatsgevonden i.v.m. Corona. De verlichte schepen zijn wel doorgegaan. In 2021 is de Vriendendag wel doorgegaan en weer een groot succes geworden.
- De havenmeesters zijn beter uitgerust om de financiën met winterliggers en passanten af te handelen
- Werf en infrastructuur: Er is een Risico Analyse uitgevoerd en er is een plan om een aantal maatregelen door te voeren om risico's te mitigeren. Er is onderhoud geweest aan kades, een plan gemaakt ter vervanging van gereedschap en de elektriciteit van het werfhuis en het onderhoud van de hijskraan. Er zijn voorbereidingen getroffen ter verbetering van de wandelroute rond de haven: een informatiebordenplan, plan website update incl. QR-codes.

3 Hoofdtaken

Om de doelstelling te bereiken zijn de volgende hoofdtaken uitgewerkt:

3.1 Behoudstaak

De Stichting biedt ligplaatsen met voorzieningen voor bewoonde schepen in de museumhaven. De Stichting streeft daarbij een representatieve en diverse collectie schepen na. De eigenaren worden in de gelegenheid gesteld om hun eigendom op verantwoorde wijze te behouden, te restaureren en te bewonen. De Stichting bevordert daarbij naar vermogen omstandigheden die voor het behoud van de schepen van belang zijn, zoals de mogelijkheden voor onderhoud en restauratie alsook de woon- en leefomstandigheden voor de eigenaren/bewoners.

3.2 Beheertaak

De Stichting beheert en onderhoudt de museumhaven. Het gebruik van de haven is daartoe in een overeenkomst met de gemeente als eigenaar vastgelegd, waarbij vooral uitgangspunten over de doelstellingen van de Stichting en afspraken over het onderhoud zijn verwoord. In deze overeenkomst zijn ook de belangen van de scheepseigenaren verwoord.

Daarnaast beheert de Stichting kadevoorzieningen en vastgoed en behartigt zij de belangen waar het gaat om de ruimtelijke invulling van het gebied.

De Stichting biedt ligplaatsen aan voor schepen die voldoen aan haar doelstellingen en beleidsuitgangspunten. De Stichting heeft daartoe met iedere eigenaar/bewoner van het schip een overeenkomst. In deze overeenkomst worden wederzijdse rechten en verplichtingen en de continuïteit van de geboden ligplaats vastgelegd.

3.3 Publiekstaak

De Stichting maakt - in voorlichting en presentaties - kennis over het varend cultureel erfgoed van de museumhaven in woord, beeld en geschrift toegankelijk voor bezoekers en belangstellenden. De eigenaren van de schepen worden gestimuleerd om onderzoek te doen naar de historie van hun schip en deze kennis te delen met het publiek. Ook wordt intensief contact onderhouden met de buurtbewoners en relaties (inclusief Vrienden van de Museumhaven).

4 Gedeelde ambities met de gemeente Gouda

Gouwenaars kozen als Goudse ambitie onder andere het koesteren van de historische binnenstad, het groen en water. Daarbij wordt de historische waarde en cultuur als de belangrijkste kernkwaliteit van Gouda gezien, maar ook evenementen worden genoemd. Deze ambities overlappen voor een groot deel de ambities van de Museumhaven.

Tijdens de Erfgoedmanifestatie 2022 in het lustrumjaar Gouda 750, is de haven zichtbaar als openluchtmuseum met historisch waardevolle bezienswaardigheden. Het varend erfgoed is te gast in de museumhaven.

Museumhaven Gouda wil de ambities van Gouda kracht bijzetten door aandacht te besteden aan het volgende:

- Het leven aan boord. Gedacht kan worden aan leskisten, maar ook aan bezoeken aan boord. Leskisten is een belangrijk middel om het bestaan van de museumhaven onder de aandacht te brengen van scholieren.
- Verbondenheid met omwonenden bedrijvigheid in de directe omgeving. Denk aan samenwerking met Kleintheater Zwaan, organisatie van de buurttag in samenwerking met Croda.
- De levendigheid van de haven stimuleren alsmede de haven als verkeersknooppunt zichtbaar maken door veel vaarbeweging en het faciliteren van wisselplekken voor aanwaaierend erfgoed.
- Gezamenlijk evenementen organiseren met andere organisaties die raakvlakken hebben met de museumhaven, zoals het Reeuwijks Veenmuseum, Scouting, etc.
- Aandacht voor de Goudse thema's als kaas en bier. Maandelijks wordt door onze schippers van deze beide thema's genoten 😊 bij het monumentale IJsselhuis.
- Samen met het IJsselhuis organiseren van culturele activiteiten. Gedacht wordt aan muziek en dans.
- De relatie tussen de aanwezigheid van de museumhaven en de stijging van de WOZ waarde van de woningen in de directe omgeving van de museumhaven willen we graag als onderzoeksonderwerp terugzien voor bijvoorbeeld een student erfgoedstudies.

We zullen niet alle bovenstaande onderwerpen uitwerken de komende jaren, maar elk jaar een aantal onderwerpen kiezen die passen bij het moment in de tijd en de vrijwilligers die het kunnen oppakken. In de begroting is dit opgenomen onder Publiek.

5 Speerpunten Museumhaven voor de komende jaren

Het uitvoeren van de hoofdtaken van de museumhaven is een continu proces. Daarnaast wil de Stichting in de komende jaren speciaal inzetten op een aantal speerpunten. Hieronder delen we dat in zoals onze doelstelling: Behoud (schepen), Beheer (kades, gebouwen en omgeving) en onze Publiekstaak.

5.1 Behoudstaak

De Stichting biedt ligplaatsen met voorzieningen voor bewoonde schepen in de museumhaven. De Stichting streeft daarbij een representatieve en diverse collectie schepen na. De eigenaren worden in de gelegenheid gesteld om hun eigendom op verantwoorde wijze te behouden, te restaureren en te bewonen. De Stichting bevordert daarbij naar vermogen omstandigheden die voor het behoud van de schepen van belang zijn, zoals de mogelijkheden voor onderhoud en restauratie alsook de woon- en leefomstandigheden voor de eigenaren/bewoners.

De stichting stelt zich ten doel de geschiedenis van de bedrijfsvaartuigen levend te houden. Met name van schepen die in de omgeving van Gouda dienstgedaan hebben op verschillende manieren. Denk daarbij aan kaastransport, riet en veenvervoer. Gouda was een belangrijke plek in de handelsroute door Nederland.

De eigenaren van de schepen zijn lid van de landelijke vereniging tot behoud van het bedrijfsvaartuig LVBHB.

Door kennis in te winnen, restauratieklussen uit te voeren en ervaring uit te wisselen groeit de borging van kennis en kunde. Kennis van zowel historie als restauratie van schepen en de kunde van oude ambachten bewaren en delen.

De Stichting Museumhaven Gouda bevordert deze groei door een schouwbeleid wat ervoor zorgt dat de collectie interessant is, dat oog heeft voor de motivatie en mogelijkheden van de bewoners. De stichting stimuleert de mogelijkheden voor het opstellen en uitvoeren van restauratie- en onderhoudsplan van de vaste schepen.

Vanuit de museumhaven worden initiatieven georganiseerd die ertoe bijdragen dat de uitstraling van de schepen zodanig is dat men zich kan voorstellen dat een schip een varend bedrijfsvaartuig was en is. Door regelmatig scheepsbewegingen mogelijk te maken en te stimuleren wordt de kennis en kunde van het varen en het varende houden van een schip daarmee up to date gehouden. Het is gebleken dat de eigenaren elkaar weten te vinden wanneer het gaat om technische vragen, praktische hulp en op momenten dat men er even doorheen zit.

5.1.1 *Wat is varend erfgoed?*

Onder de definitie van “varend erfgoed” vallen schepen ouder dan 50 jaar die in Nederland gebouwd zijn of beeldbepalend zijn geweest op de Nederlandse wateren. Naar schatting zijn er in Nederland ongeveer 6000 schepen die aan deze definitie voldoen. Een kwart daarvan zijn historische bedrijfsvaartuigen. Onder “Historische Bedrijfsvaartuigen” vallen meerdere typen schepen.

De behoudsorganisaties in Nederland zijn aangesloten bij een koepelorganisatie: de Federatie Varend Erfgoed Nederland (FVEN). De FVEN is o.a. spreekbuis naar de overheid en beheert het Register van het varend erfgoed in Nederland. De Nederlandse erfgoedvloot is de grootste ter wereld.

De eigenaren van de schepen in de Museumhaven zijn lid van de Landelijke Vereniging tot Behoud van Het Bedrijfsvaartuig LVBHB.

5.1.2 Aantrekkelijkheid

Door allerlei wetgeving en obstakels in de financiering van historische schepen wordt het aanbod van “nieuwe” schepen steeds beperkter. Daarentegen neemt het aantal museumhavens in Nederland toe. Het is voor de Stichting van belang in haar museumhaven een aantrekkelijke plek te bieden voor historische schepen om zich daar te vestigen.

Concreet denken we aan de volgende projecten:

- Hulp bij restauratie.
- Faciliteren werf en werfhuis met alle voorzieningen
- Verbeteren van de woon-/leefomstandigheden van de schippers. Up to date houden van de voorzieningen van de ligplaatsen.
- Elkaar motiveren om je schip te blijven onderhouden en er vrolijk uit te laten zien. En ook elkaar motiveren om te blijven varen en vaardigheden te behouden, zoals touwwerpen, etc
- Restaureren en tentoonstellen van oude werktuigen
- Schouwen en schouwbeleid up to date houden
- Zorgen voor een wisselend aanbod van schepen in samenwerking met het landelijk platform uitwisseling schepen van museumhavens en de schepencarrousel. Zorgen voor een gevulde haven door passantenplekken in de winter te vullen door winterliggers.

5.2 Beheertaak

Het beheer van de museumhaven is een continue proces waarbij veel vrijwilligers betrokken zijn.

Onderhoud van de werf

- Werfterrein
- Werfhuis
- Risico Inventarisatie en veiligheid

Water infrastructuur

- Bolders en kadevoorziening
- In overleg met de gemeente: Onderhoud dukdalven/meerpalen, remmingwerk, uitdiepen (baggeren en verwijderen puin).

Infrastructuur voor de werf en de schepen

- Energie. Vervangen hoofdmeters en elektrische infra

In samenwerking met de gemeente willen we het aanzien van de haven verbeteren door samen te werken aan:

- Hygiëne: zwerfvuil, vuilnisbakken, verlichting, onkruid, groenvoorziening

5.3 Publiekstaak

5.3.1 *Een jaarkalender met een doorlopende planning op de site*

Vaste onderdelen op de jaarkalender zijn:

- Havendagen (1 x per 2 jaar). In 2023 weer.
- Open monumentendag (september).
- Een nog verder uit te werken activiteit in het voorjaar
- Erfgoedmanifestatie (eenmalig in 2022)
- Verlichte schepen avond
- Vriendendag/burendag/werfopruimdag

5.3.2 *De museumhaven als evenementenlocatie (ism het IJsselhuis)*

Deze activiteit hoeft niet bij te dragen aan beheer/behoud, maar is een publiekstrekker. We denken dan bijvoorbeeld aan:

- Rotterdamse Poort opbouwen
- Kunstprojecten
 - 3D tekeningen
 - Electrakasten
 - Lucea met lamp
 - Drijvende diva
 - Fotoshoot locatie
- Locatietheater i.s.m. Peter Meijer - Kleintheater Zwaan

5.3.3 *Educatie en informatievoorziening*

Er is een grote behoefte aan een communicatieplan: wat communiceren we aan wie, wanneer, waar en hoe? Rekening houden met een divers publiek (leeftijden, talen, etc). Hoe hou je al je communicatie uitingen simpel en makkelijk te onderhouden? Hulp van een communicatiebureau lijkt nodig hierbij. Professioneel laten zaken als website laten onderhouden. Schippers en bestuur betrekken in de plannen en de content (socials, website).

- Doelgroepen:
 - Buren
 - Vrienden
 - Politiek
 - Haven, bootjesvolk
 - Ondernemers
 - Goudanaren
 - Toeristen, meertalig
- En verder:
 - Plan voor socials
 - Website update
 - Interactie tussen publiek en liggers stimuleren

- Bewegwijzing vanuit het centrum over land en over water vanaf de waterknooppunten.
- Herkenbare wandelroute
- Informatievoorziening met de nadruk op het leven aan boord in vroeger tijden
- Tentoonstellen oude werktuigen
- 'Werk in gebruik' zichtbaar maken
- Leskisten
- Rondleidingen
- Plaatsen kaasmeisje

Meerwaarde halen uit samenwerking met ondernemers rond de haven

- Garensponnerij
- Croda
- So what
- IJsselhuis
- Ondernemershuis + bakkerij
- Peter Meijer Kleintheater Zwaan
- Kleischuur

5.3.4 Herkenbaarheid.

De concentratie van historische schepen op één plek zou van de museumhaven een herkenbare plek in Gouda moeten maken. Maar we ontberen het meeste elementaire voor een museumhaven: informatie en herkenbaarheid voor het (internationale) publiek. De omgeving van de schepen kan immers een belangrijke bijdrage leveren aan de publieksfunctie die de Stichting met haar museumhaven heeft voor de stad.

In de komende periode streeft de Stichting dan ook naar een zodanige (her-)inrichting van de omgeving dat het museumhaven-gebied een herkenbare eenheid vormt en daarnaast het publiek van informatie voorziet over ons varend erfgoed.

- Museumhavenroute
- Informatieborden

6 Verduurzaming

Duurzame ontwikkeling staat centraal in de toekomstvisie van Gouda. Een schone omgeving en duurzaam en spaarzaam gebruik van milieubelastende zaken is zeer actueel. De Museumhaven wil aan de milieudoelstellingen ook een bijdrage leveren. De komende jaren wordt dan ook hierop ingezet met als doel om de haven en de schepen zo veel mogelijk energieneutraal te maken en de omgeving zo min mogelijk belasten. Dit zijn onderwerpen die zowel binnen onze behoudstaak als onze beheerstaak passen. Duurzame oplossingen en het historisch aanzicht van de schepen en de haven gaan niet altijd samen. We gaan hierin een middenweg vinden, want een duurzame uitstraling in een historische context zal ook door het publiek gewaardeerd worden. Hieronder zetten we uiteen waaraan gedacht wordt:

- Kennisdeling en monitoring van ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid op schepen. De LVBHB heeft een rapport uitgebracht over duurzaamheid voor varend erfgoed waarbij gekeken werd naar voortstuwing en verwarming van bewoonde schepen. We delen kennis en motiveren elkaar om zo duurzaam mogelijke keuzes te maken.

- Onderzoeken haalbaarheid zonnecollector op het werfdak voor de verwarming van het lakkok (energievreter)
- Onderzoek zonnepanelen/windmolens op schepen
- Laadpaal op de parkeerplaats
- Haalbaarheid Nonolet – toilet zonder water
- Onderzoek inzet houtrookfilter

7 Contract

In 2022 gaan de gemeente en de museumhaven in gesprek over de gebruiksovereenkomst om tegemoet te komen aan de uitdagingen van de museumhaven voor de komende jaren. Te denken valt aan groot onderhoud c.q. vervanging van de haven infra.

8 Meerjarige begroting 2022-2025

Meerjarenbegroting 2022 - 2025 Museumhaven Gouda				versie dd 14-dec-21			
	Jaarrekening	begroting	jaarrekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2020	2021	2021	2022	2023	2024	2025
Uitgaven							
Stichting							
Bestuurskosten	1.654	3.500		1.750	1.750	1.750	1.750
Bank en girokosten	365			400	400	400	400
Contributie en abonnementen	553			600	600	600	600
Accountantskosten	905	1.000		1.000	1.000	1.000	1.000
Notariskosten				500			
kantoorbenodigdheden	288	500		500	500	500	500
verzekeringen	1.665	2.000		2.000	2.000	2.000	2.000
Totaal	5.430	7.000		6.750	6.250	6.250	6.250
Publiek							
palaver en promotie	2.260			2.000	2.000	2.000	2.000
Vriendendag		2.000		2.000	2.000	2.000	2.000
havendagen	5.000	10.000		5.000	5.000	5.000	5.000
Verlicht de schepen		1.000		500	500	500	500
informatieborden		10.000		8.000			
Open monumenten		600		500	500	500	500
Andere publiekstaken				1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal	7.260	23.600		19.000	11.000	11.000	11.000
Werk en werfhuis							
huur werfterrein	3.714	3.700		3.800	3.800	3.800	3.800
Vaste lasten werfhuis	2.102	2.500		2.500	2.500	2.500	2.500
Meerjaren onderhoud	342	1.800		2.000	2.000	2.000	2.000
investeringen		2.500		3.500	3.500	3.500	3.500
Keuringen		100		500		500	
Afschrijving inventaris	1.540	1.300		0	0	0	0
Totaal	7.698	11.900		12.300	11.800	12.300	11.800
Infrastructuur							
Huur Haven	4.768	5.000		5.000	5.000	5.000	5.000
Gas en Electra	13.247			17.500	17.500	17.500	17.500
Kadevoorzieningen		7.500		7.500			
Reservering nutskosten		2.000		2.000	2.000	2.000	2.000
Bijplaatsen hoofdmeters				2.500	1.200		
Totaal	18.015	14.500		34.500	25.700	24.500	24.500
Duurzaamheid							
(Duurzame) energie		10.000		10.000		1.000	1.000
Duurzame oplossingen op schepen				1.200	1.500	1.500	2.000
advieskosten/kennisdeling	447	1.000		750	750	500	500
Totaal	447	11.000		11.950	2.250	3.000	3.500
Grand Totaal	38.850	68.000		84.500	57.000	57.050	57.050
Inkomsten							
Baten							
Liggeld vaste liggers	16.683	18.500		18.000	18.000	18.000	18.000
Eneco/water vaste liggers	14.218			16.000	16.000	16.000	16.000
Liggeld passanten	2.500	2.500		3.000	3.000	3.000	3.000
Energie/water passanten				750	750	800	800
Vrienden	1.195	1.500		1.250	1.250	1.250	1.250
Subsidie Gemeente	18.000	18.000		18.000	18.000	18.000	18.000
Overige	0	0		0	0	0	0
Totaal	52.596	40.500		57.000	57.000	57.050	57.050
Overige baten							
reservering informatieborden		10.000		10.000			
reservering duurzame energie		10.000		10.000			
reservering bolders		7.500		7.500			
Totaal	0	27.500		27.500	0	0	0
Grand Totaal	52.596	68.000		84.500	57.000	57.050	57.050
Resultaat	13.746	0		0	0	0	0

Slotopmerking

Dit beleidsplan is opgesteld teneinde een solide basis en continuïteit voor de komende jaren te borgen.

Namens het bestuur van Museumhaven Gouda,

Ed van Gils, voorzitter

Gouda, maart 2022.